

ինչքերէ հրաժարումը հնար եղածին չափ յառաջ կը տարուի, բայց ամբողջական չէ. վասնզի պէտք է վերապահել ամենանհրաժեշտ բաները, կեանքի էական կարիքները եւ ընտանեկան կրթութիւնը հոգալու համար: Եւ ճգնաւորութիւնը, այսինքն կուսութիւնն ու աղքատութիւնը, կ'որդեգրուի ցկեանս: Ճգնաւորներու նըպատակն է սրբանալ, աւելի սերտօրէն միանալ Աստուծոյ հետ, եւ իրենց հոգին շահիլ: Եւ ահա ատո՛վ է որ Քրիստոնէական ճգնաւորութիւնը էապէս կը տարբերի հեթանոս ստոյակաւորութենէն: Քրիստոնէին համար յառաջդիմութիւնը կը կայանայ Քրիստոսի կեանքին հնար եղածին չափ սերտ նմանութիւն մը բերելուն մէջ: Ահաւասիկ խմբը, որ հեթանոսական ճգնաւորութեան մէջ պակսելուն համար, դատապարտած է զայն աշխնդակութեան կամ ամբլութեան: Ենդունելով քրիստոնէական ճգնաւորութեան հետ՝ այդ խմբը դուրս պիտի բերէ անհատը ստոյակաւորութիւն կոչուած լորտութենէ, լծելու համար զայն անձնական գործունէութեան՝ ի տես ամենքին, հասարակաց գործերու բեղնաւորութեանը մէջ:

Հեթանոսները, որոնք չէին ճանչնար այսպիսի կեանք մը — վասնզի Սերապէոնի մենակեացներուն կեանքը կարելի չէ բազմատեղ անոր հետ — կը զարմանային ի տես այս համեստ հերոսութեան, որուն հազիւ կը հասնէին իրենց մեծագոյն իմաստասէրները: Բայց Քրիստոնէական հասարակութեան ծոցին մէջ էր մանաւանդ որ ճգնաւորներու կրթութիւնը կը պաշարերէր: Անոնք իբր օրինակ կը ծառայէին հաւատացեալներուն, վասնզի կ'իրականացնէին Քրիստոնէական կեանքի բարձրագոյն եղանակը: Ասկէ է որ կը ծագի այն մեծաբանքն ու պատկառանքը որոնց առարկայ էին ճգնաւորները, ըլլա՛յ կղերին կողմէ, որ իր շարքերը բաց կը թողուր անոնց առջեւ, ըլլա՛յ հասարակ ժողովուրդին կողմէ, որ երբեմն չափը կ'անցընէր եւ աւելի՛ պատիւով կը մեծաբէր զանոնք քան եկեղեցական նախարարութիւնը:

Ո՛չ մէկ յայտնի նշան կայ որ ճգնաւորները բուն իմաստով կազմակերպութիւն մ'ունենցած ըլլան: Կ'ապրէին անոնք համայնքին մէջ, եւ հոն կը պահէին հաւանօրէն ընկերային այն զիրքը զոր ունէին

կուսութեան վիճակն ստանձնելէ առաջ: Աւելի բարձր քան պարզ հաւատացեալները, եւ ենթակայ հովիւներուն՝ կ'ապրէին անոնք պարզութեամբ եւ համեստութեամբ, որոնք կը մօտեցնէին զիրենք Հօր եւ Քրիստոսին: Վշտակեցութեան տեսակէտէն ոչինչ կ'ընէին որ զիրենք բաժնէր մնացեալ քրիստոնեաներէն. շատ շատ կը պահէին թերեւ կարգ մը կամաւոր պահքեր:

Ճգնաւորութիւնը ուղղակի եւ ինքնաբերաբար կը բղխի Աւետարանէն, ուրկէ կը ծնէ իր հոգին եւ իր բեղնաւորութիւնը: Յիսուս յանձնարարեց զայն. Իր հետեորդները կ'անսան Անոր, եւ առաջին քրիստոնեայ սերունդէն սկսեալ Անոր հրաւէրը կ'ընդունուի եւ կը կատարուի: Ճգնողականութեան էական եղող ո՛չ մէկ բան իմաստասիրական կամ հեթանոսական ազդեցութենէն կուգայ, որքան ալ գոյութիւն ունեցած ըլլան ինչ ինչ յարաբերութիւններ ճգնաւորութեան եւ իմաստասիրութեան միջեւ, եւ կամ առնչութիւններ եւ փոխանակութիւններ երկրորդական կէտերու մէջ: Հո՛ս ալ Քրիստոնէութեան կողմէ կատարուած յեղափոխութիւնը բոլորովին եւ ի՛րապէս իր գործն է, եւ զինք բուն իսկ իր առաքինութեան:

1932

Թրգմ. Տ. Վ. Ն.

ԽՈՒՆԴՈՒՐԴ ԵՒ ԽՕՍԹ

Ուր ոսկին կը խօսի՝ ամեն շնորհ կը յոհ:

*

Երբ երիտասարդը գիտնար, եւ ծերը կատնար, եւ ծոյրը կատնար, աշխարհի մեջ չըլլալիք բան չիւր մնար:

*

Լեզուն ոսկոր չունի:

*

Խօսք շատ ունեցող մարդը գործ իիչ կ'ունենայ:

*

Արծիւը ճանձն չ'որստար:

*

Փախիր ներկայ հեշտութենէն որ ասպազային ֆեղի ցաւ պիտի պատճառէ: